

**DAREA DE SEAMĂ
A ADMINISTRATORULUI INTERIMAR
Întreprinderii de Stat
”Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare”
pentru anul 2024**

I. Informații generale:

Î.S. "CMAC" este creată la data de 17.12.2013, în rezultatul reorganizării prin contopire a Î.S. „Institutul Național de Standardizare și Metrologie”, Î.S. „Centrul de Standardizare și Metrologie din Bălți”, Î.S. „Centrul de Standardizare și Metrologie din Ceadâr - Lunga” (în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 996 din 27.12.2012). Fondator al Î.S. "CMAC" este Agenția Proprietății Publice.

Subdiviziunile structurale principale ale Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” (ÎS "CMAC") sunt: Direcția Generală Organism de Inspecție, Verificări Metrologice și Dispozitive Medicale, Organismul Certificare Produse, Laboratorul Încercări Produse Agroalimentare, Laboratorul Încercări Produse Industriale, Laboratorul Etalonare, Centrul Formare Continuă, Oficiul Teritorial Bălți; Oficiul Teritorial Ceadâr-Lunga și Cahul.

Î.S. "CMAC" prestează servicii pe întreg teritoriul țării, după cum urmează:

- în zona Centru prin intermediul locației Chișinău (mun. Chișinău, str. E. Coca 28);
- în zona de Nord a țării prin intermediul locației Bălți (mun. Bălți, str. Decebal 13);
- în zona de Sud a țării prin intermediul locațiilor Ceadâr-Lunga și Cahul, (mun. Ceadâr-Lunga, str. Lunaciarschii 8 și mun. Cahul, str. V. Alecsandri 102).

Principalele genuri de activitate ale întreprinderii sunt:

- verificarea metrologică a mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal în următoarele domenii de măsurări: mărimi mase mici, mase mari, volum, mărimi termice, debit, presiuni, mărimi radio-tehnice, mărimi electrice, frecvență și timp, acustică, mărimi geometrice, mărimi fizico – chimice;
- verificarea periodică a dispozitivelor medicale ce cad sub incidența Legii 102 din 09.06.2017 și Hotărârii de Guvern 966 din 14.11.2017
- etalonarea mijloacelor de măsurare în domeniile mărimilor mase mici și mari, mărimi termice și mărimi geometrice;
- certificarea produselor alimentare/industriale conform domeniilor acreditate;
- certificarea sistemelor de management conform SM EN ISO 9001:2011; SM EN ISO 22000:2006; SM EN ISO 14001:2016; SM EN ISO 45001:2023 și SM EN ISO 37001:2016.
- efectuarea încercărilor de laborator în domeniul agroalimentar și industrial;
- instruirea personalului în domeniile precum: metrologie, certificarea produse, certificarea și implementarea sistemelor de management etc.

II. Indicatorii de performanță ai întreprinderii:

2.1 Analiza indicatorilor financiari

Cu privire la situația financiară la data de 31 decembrie 2024, Î.S. „CMAC” dispune de următoarele înscrieri în bilanțul contabil:

1. Mijloace bănești în conturile bancare ale întreprinderii în suma de – 6 422 236 MDL - 1 853,47 EURO (35 791,62 MDL la cursul BNM la data de 31.12.2024).
2. Datorii curente în suma de – 6 432 433 MDL, dintre care:

- Avansuri curente primite în suma de – 2 864 356 MDL,
- Datorii față de furnizori în suma de – 522 293 MDL,
- Datorii față de salariați în sumă de – 1 831 408 MDL (salariul calculat pentru luna decembrie 2024 inclusiv cu taxele aferente),
- Datorii față de buget în suma de – 1 212 877 MDL,
- Alte datorii curente în sumă de – 1 499 MDL.

Astfel, sub povara obligațiilor întreprinderii, care decurg din faptele economice anterioare, în situația din 31.12.2024, în vederea stingerii datoriilor curente, care reflectă valoarea datoriilor comerciale, datoriilor față de personal, față de bugetul de stat și alte datorii curente, în perioada ulterioară vor fi întreprinse măsuri pentru onorarea obligațiilor scadente în acest sens.

În această ordine de idei, în scopul asigurării aspectelor referitoare la redresarea activității economico-financiare a întreprinderii, se apreciază stingerea sistematică a datoriilor față de furnizori și identificarea debitorilor întreprinderii, în vederea recuperării creanțelor pentru asigurarea procesului de continuitate a întreprinderii.

Pe parcursul anului 2024, Î.S. "CMAC" a obținut venituri totale în valoare de 34 226 966 MDL, dintre care venituri din activitatea operațională în sumă de 31 910 381 MDL, alte venituri operaționale 2 316 585 MDL.

Ponderea cea mai mare în total venituri o dețin veniturile din activitatea operațională în valoare de 31 910 381 MDL (93,2% din total venituri obținute pe întreprindere), ceea ce reprezintă o bună funcționare a activității de bază a entității.

Structura venitului din vânzări pentru anul 2024, conform domeniului de activitate al întreprinderii este următoarea:

- verificări metrologice și inspecția dispozitivelor medicale – 13 777 602 MDL;
- încercări de laborator în domeniul agroalimentar/industrial – 8 997 471 MDL;
- certificarea produselor alimentare/industriale – 4 400 439 MDL;
- certificarea sistemelor de management a calității – 2 606 820 MDL;
- etalonarea mijloacelor de măsurare – 1 797 700;
- instruirea și formarea profesională a personalului – 289 632 MDL;
- arenda încăperilor – 1 241 821.

Analiza veniturilor pe tipuri de activități este expusă în tabelul 1.

Tabelul 1

Indicatori	mii, MDL	ponderea, %
1. Venituri din activitatea operațională, din care:	33 228,9	
• Venituri din vânzări	31 910,4	93,20
• Venituri din arendă	1 241,8	3,63
2. Alte venituri operaționale	998,1	3,17
Total venituri Î.S. "CMAC"	34 227,0	100,0

Suplimentar, este de menționat despre continuarea tendinței de nerespectare a condițiilor contractuale de către multe instituții medicale și anume prin încheierea contractului pentru verificarea mijloacelor de măsurare, și inspecția dispozitivelor medicale cu Î.S. „CMAC”, primind banii de la

Trezoreria de Stat pentru planificarea lucrărilor respective, ulterior nu mai execută în totalmente contractul, apelând la alte companii private pe pozițiile financiar profitabile, iar la Î.S. „CMAC” se apelează doar pe acele poziții cu volume reduse și care sunt efectuate doar de către Î.S. „CMAC” pentru care se depun eforturi atât financiare, cât și profesionale pentru a asigura consumatorii cu aceste măsurări, prin diminuarea situației de a fi nevoiți să plece peste hotarele țării pentru realizarea acestora.

În aceeași ordine de idei, acreditarea mai multor companii private pentru inspecția dispozitivelor medicale și recunoașterea acestor companii cu dreptul de organism de inspecție de către Ministerul Sănătății fără a proteja sau a acorda întru oarecare măsură un suport Î.S. „CMAC”, care a fost singura instituție de stat din țară care a elaborat procedurile specifice de verificare periodică a dispozitivelor medicale respectând implementarea prevederilor Legii nr. 102 din 9 iunie 2017 cu privire la dispozitivele medicale, întru asigurarea siguranței pacientului și a utilizatorului prin dispozitive medicale sigure, eficiente și inofensive, care conform capitolului II pct.6 al Hotărârii de Guvern Nr.966 din 14-11-2017 „Pentru aprobarea Regulamentului privind verificarea periodică a dispozitivelor medicale puse în funcțiune și aflate în utilizare”, a fost și este în atribuția Agenției Medicamentului.

Totodată, în continuare, se constată lipsa monitorizării desfășurării licitațiilor pentru prestarea serviciilor de inspecție a dispozitivelor medicale organizate de instituțiile medico-sanitare din țară și acordarea reducerilor mari și foarte mari de către companiile private pentru aceste servicii ceea ce generează o concurență acerbă în domeniul dat.

Eficiența activității economico-financiare se caracterizează prin indicatorii rezultatelor financiare și a rentabilității. La situația din 31 decembrie 2024, conform Situațiilor Financiare au fost înregistrați următorii indicatori de bază.

Rezultatele financiare ale Î.S. „CMAC”

Tabelul 2

Indicatorii	Perioada de gestiune		Abaterea absolută, mii MDL	Ritmul creșterii, %
	2023	2024		
Venituri din vânzări	29 341 221	33 228 858	3 887 637	13,3
Costul vânzărilor	21 203 959	27 307 734	6 103 775	28,8
Profitul brut (pierderi)	8 137 262	5 921 124	-2 216 138	-27,2
Rezultatul din activitatea operațională	463 051	418 328	-44 723	-9,7
Rezultatul din alte activități	-1 137 116	95 163	1 232 279	-91,6
Impozitul pe venit	0	0	0	0
Profitul net	-674 065	513 491	1 187 556	156,7

Analizând rezultatele activității economico-financiare în perioada ianuarie – decembrie al anului 2024, se atestă o majorare a indicatorilor veniturilor din activitatea de bază, costul vânzărilor și a profitului net.

La compartimentul Profitul net al perioadei de gestiune întreprinderea înregistrează venit în valoare de 513 491 MDL.

Rentabilitatea veniturilor din vânzări reflectă capacitatea întreprinderii de a obține profit în urma prestării serviciilor, adică caracterizează mărimea profitului obținut la un leu venituri din vânzări.

Aprecierea dinamicii rentabilității veniturilor din vânzări

Tabelul 3

Indicatorii	Perioada de gestiune		Abaterea absolută, mii MDL
	2023	2024	
Venituri din vânzări, mii MDL	29 341,2	33 228,9	3 887,7
Profitul brut, mii MDL	8 137,3	5 921,1	-2 216,2
Rezultatul din activitatea operațională, mii MDL	463,1	418,3	-44,8
Profitul până la impozitare, mii MDL	-674,1	513,5	1 187,6
Profitul net, mii MDL	-674,1	513,5	1 187,6
Rentabilitatea veniturilor din vânzări, (%)			
calculată în baza:			
Profitului brut	27,7	17,8	-9,9
Profitului din activitatea operațională	1,6	1,3	-0,3
Profitului până la impozitare	-2,3	1,6	3,9
Profitului net	-2,3	1,6	3,9

Din calculele efectuate și prezentate în tabelul 3, putem concluziona că majoritatea indicatorilor de rentabilitate a veniturilor din vânzări au înregistrat o creștere în anul 2024 față de anul precedent.

Tabelul 4

Indicatori	Valoarea indicatorilor				Lei (col.3 - col.2)
	În MDL		În % conform datelor din bilanț		
	31.12.2023	31.12.2024	Începutul perioadei de gestiune (31.12.23)	Sfârșitul perioadei de gestiune (31.12.24)	
1	2	3	4	5	6
1. Active nete	85 909 191	79 471 405	331,1	92,5	-6 437 786
2. Capital social	20 837 001	20 837 001	100	100	0
3. Evaluarea activelor nete în raport cu capital social (rândul 1-rândul 2)	65 072 190	58 634 404	231,1	-7,5	-6 437 786

Pentru perioada anului 2024, Î.S. "CMAC" a înregistrat tendințe semnificative de creștere a indicatorilor economici de bază. Conform aprecierii rezultată din datele prezentate în tabelul 4 se atestă scăderea activelor nete cu 7,5 % față de perioada precedentă de gestiune, capitalul social înregistrând aceeași mărime de 20 837,0 mii MDL.

Capitalul propriu, conform datelor înregistrate în evidența contabilă la 31.12.2024, constituie 79 471,4 mii MDL, pe când la începutul anului a înregistrat valoarea de 85 909,2 mii MDL, fapt ce se datorează procesului de amortizare a activelor întreprinderii

Dinamica structurii capitalului propriu pentru anul 2024 al Î.S. "CMAC"

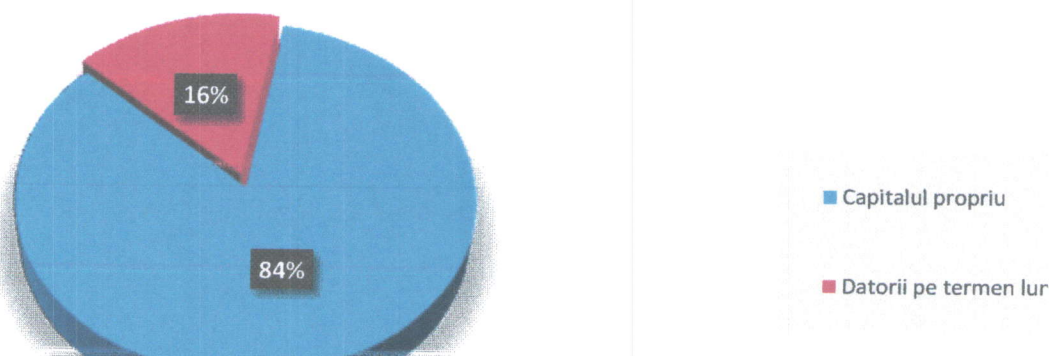
În urma activității Î.S. "CMAC" pe parcursul perioadei de gestiune a anului 2024 capitalul propriu s-a micșorat cu valoarea de 6 437,8 mii MDL sau cu 26,2% datele pe elemente contabile din bilanț fiind prezentate în tabelul 5. În urma evaluării activelor nete a Î.S. "CMAC" în anul 2024 se concluzionează că, activele nete la data de 31.12.2024 prezintă o dinamică pozitivă și anume prevalează capitalul propriu constituind mărimea în valoare de 79 471,5 mii MDL.

Tabelul 5

Nr.	Denumirea indicatorilor	Suma, mii MDL	%
1.	Capitalul social și suplimentar	20 837,0	26,2
2.	Rezerve stabilite de legislație	3 125,6	3,9
3.	Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	-	-
4.	Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	- 6 021,4	-7,6
5.	Profit net al perioadei de gestiune	513,5	0,7
6.	Alte elemente de capital propriu	61 016,7	76,8
	Total Capital propriu	79 471,4	100,0 %

Diagrama 1

Rata autonomiei financiare Î.S. „CMAC” la data de 31.12.2024

Din datele diagramei structurii capitalului propriu pentru anul 2024 al Î.S. "CMAC" se observă ponderea de 84% a capitalului propriu față de datoriile pe termen lung și datoriile curente ce constituie 16% din valoarea capitalului propriu. Un trend pozitiv ceea ce denotă asigurarea executării la maxim a obligațiilor contractuale față de clienții întreprinderii și evidența permanentă a debitorilor și creditorilor.

Analiza lichidității Bilanțului Contabil ocupă un loc centralizat în aprecierea situației financiare a întreprinderii. Importanța deosebită a lichidității decurge din natura economică a acestui indicator. În cadrul echilibrului financiar capacitatea de plată, lichiditatea și solvabilitatea caracterizează una din cele mai importante condiții de existență a întreprinderii pe piață – posibilitatea de a-și onora obligațiile de plată la termenele scadente.

Analiza investițiilor realizate de Î.S. "CMAC" în anul 2024

Tabelul 6

Indicatori	2023, mii MDL	2024, mii MDL	Abaterea absolută, mii MDL	Abaterea relativă, %
Investiții, inclusiv	360,7	166,8	193,9	-53,8
- Din surse proprii	360,7	166,8	193,9	-53,8
- Din proiecte de finanțare	-	-	-	-
Mașini, utilaje, instalații de transmisie	238,0	16,7	221,3	-93,0
Reparații capitale	122,7	150,1	-27,4	22,3

Conform datelor din tabelul 6, putem constata că Î.S. "CMAC" a înregistrat o descreștere nesemnificativă a indicatorilor de investiții pe entitate. Investițiile realizate în anul 2024 au constituit 166,8 mii MDL și au fost cu 53,8% mai puțin comparativ cu anul precedent, unde au fost realizate investiții în valoare de 360,7 mii MDL.

Analizând structura investițiilor realizate în anul 2024, putem constata că investițiile au fost efectuate în totalitate din surse proprii constituind 166,8 mii MDL, unde principalele investiții au fost efectuate pentru achiziția utilajelor, echipamentelor 16,7 mii MDL și pentru reparații capitale în sumă de 150,1 mii MDL.

Totodată, se constată că în perioada analizată, întreprinderea nu a beneficiat de investiții prin intermediul proiectelor de finanțare și asistență tehnică.

Aprecierea lichidității și solvabilității în dinamică

Tabelul 7

Indicatorii	Perioada de gestiune		Abaterea absolută, +/-	Abaterea relativă, %
	2023	2024		
Lichiditatea curentă, <i>Total Active Curente/Datorii Curente</i>	1,5	2,06	0,56	37,3
Lichiditatea intermediară, <i>Mijloace Bănești + Investiții + Creanțe /Datorii Curente</i>	0,93	0,5	-0,43	-46,2
Lichiditatea absolută, <i>Mijloace Bănești/Datorii curente</i>	0,55	1,0	0,45	81,8
Coeficientul de solvabilitate, <i>Total Active/Total Datorii</i>	14,12	7,32	-6,8	-48,1

Din calculele efectuate și prezentate în tabelul 7 observăm o tendință de creștere a coeficienților de lichiditate.

Lichiditatea curentă se încadrează în nivelul limitei optime (1 – 2,5), lichiditatea curentă fiind de 1,5 în 2023 și de 2,06 în 2024, observând-se tendințe de creștere a acestui coeficient comparativ cu anul precedent.

Lichiditatea intermediară a scăzut cu 0,43 puncte, de la 0,93 în anul 2023 la 0,5 în anul 2024, înregistrând o scădere al acestui indicator valoarea optimă fiind 0,7.

Limitele stabilite (0,2 – 0,25) a indicatorului lichidității absolute, care s-a majorat de la 0,55 în 2023 la 1,0 în 2024. Acesta reprezintă cel mai strict și dur criteriu de apreciere a lichidității, deoarece în cadrul calculării acestuia se compară cele mai lichide active curente cu datoriile pe termen scurt.

Coeficientul de solvabilitate înregistrează o descreștere majoră în anul 2024 față de 2023 cu 6,8 sau cu 48,1 puncte procentuale, coeficientul în 2024 scade la valoarea de 7,32 (valoare minimă admisă poate varia între 1,2 – 1,8). Coeficientul este mai mare ca 1, deci întreprinderea este capabilă să-și achite datoriile atât pe termen scurt cât și pe termen lung.

2.2 Analiza indicatorilor non-financiari

În activitatea întreprinderii, pe lângă indicatorii de performanță financiari, care ne permite să diagnosticăm eficiența și eficacitatea rezultatelor financiare obținute într-o anumită perioadă de timp, e important de identificat indicatorii nefinanciari de performanță ale entității, care reprezintă, la rândul lor, un instrument de gestiune managerială complexă. Astfel, pentru atingerea obiectivelor propuse de către conducerea Î.S. "CMAC", se pot evidenția următorii indicatori non-financiari:

- ✓ *Indicatori operaționali*, prin implementarea sistemului de control intern, fiind organizate atât audituri interne în cadrul organizației, cât și audituri de supraveghere externe de către evaluatorii Centrului Național de Acreditare "MOLDAC";
- ✓ *Gradul de satisfacție al clienților*, prin oferirea de servicii calitative clienților noștri fideli și potențialilor clienți, oferirea consultanței necesare, posibilitatea verificării statului cererii on-line, executarea lucrărilor în termeni restrânși, etc;
- ✓ *Imaginea pe piață*, promovarea serviciilor noastre atât pe site-ul www.e-cmac.md, cât și în alte surse media, menite să îmbunătățească poziția întreprinderii noastre pe piața internă, cât și externă;
- ✓ *Motivația și satisfacția în muncă de către salariați*, reprezintă un indicator non-financiar important pentru întreprindere, cu deținerea unui personal calificat, responsabil, energic și dinamic, în acest sens, se organizează cursuri de pregătire profesională a personalului în diferite domenii de activitate, cu posibilitatea de a fi avansați în funcțiile oferite de conducerea Î.S. "CMAC", cu remunerarea atractivă a personalului (salariul mediu pe întreprindere în anul 2024 este de 14 203 MDL), oferirea de plăți suplimentare, conform Contractului colectiv de muncă la nivel de unitate al Î.S. "CMAC", etc;
- ✓ *Numărul de reclamații din partea agenților economici*, este un indicator esențial în aprecierea calității serviciilor oferite de către entitatea noastră, de aceea se urmărește periodic de către responsabilii de sisteme de management a reclamațiilor parvenite din partea agenților economici, înregistrate în condica de reclamații, cu identificarea cauzelor și soluționarea ulterioară a acestora;
- ✓ *Climatul organizațional*, constituie cheia succesului oricărei organizații, asupra importanței unui „climat sănătos”, influențează inevitabil satisfacția și atitudinile angajaților, iar acestea se răsfrâng la rândul lor asupra performanței în muncă. În acest sens, se organizează ședințe de lucru, seminare, activități recreative, unde se discută problemele din activitatea de bază a fiecărei subdiviziuni și căile de soluționare ale acestora, opiniile și sugestiile salariaților, care ulterior să favorizeze eficiența în cadrul întreprinderii.

2.3 Resursele umane

Baza activității Î.S. "CMAC" o reprezintă capitalul uman, de aceea atragerea, menținerea, dezvoltarea și utilizarea corectă a resurselor umane reprezintă un obiectiv esențial și organizațional în entitate.

La 31 decembrie 2024, statele de personal cuprindeau 91 salariați, după cum urmează: locația Chișinău – 81 persoane, locația Bălți – 3 persoane, locația Ceadâr-Lunga și Cahul – 7 persoane, dintre care 62 sunt femei.

Capitalul uman în cadrul organizației este divizat în mai multe categorii de angajați, ponderea cea mai semnificativă deținând-o personalul de producere - 72% din total personal pe întreprindere (și anume, specialiști/experti din domeniul metrologiei, certificare și încercări de laborator).

E important de menționat că pe parcursul anului 2024, s-au organizat cursuri de instruire a specialiștilor pe diferite domenii de activitate. În acest sens, au fost instruiți 52 de angajați din cadrul Î.S. "CMAC".

III. Managementul Riscurilor

Managementul riscurilor este un element esențial al strategiei de dezvoltare a Î.S. „CMAC”. Prin acest proces se asigură realizarea eficientă a obiectivelor întreprinderii.

Principalele riscuri identificate sunt:

1. Riscul de personal.

Vârsta de pensionare, migrarea angajaților, dificultăți în încadrarea muncii a specialiștilor din motivul existenței unor cerințe restrictive ce țin de domeniile de activitate ale întreprinderii (de ex: experiență în domeniul evaluării conformității de minim 3 ani) și lipsa specialităților de pregătire profesională în cazul unor domenii;

2. Riscul de inovație și modernizare.

Transpunerea Directivelor Europene la legislația națională presupune o perioadă de tranziție și adaptare, fapt care poate crea unele stagnări de dezvoltare și regres de indicatori financiari ai întreprinderii și excluderea unor categorii de servicii;

3. Risc de producere.

Suspendarea, retragerea domeniilor acreditate din considerente de lipsă a solicitărilor în domeniul dat;

4. Riscuri financiare.

Riscul valutar și de lichiditate. Apare în consecința variației cursului valutar (apreciere, depreciere) a valutei de contract, în perioada dintre momentul încheierii contractului și data la care se efectuează plăți în valută.

5. Riscul concurențial.

Apariția mai multor concurenți în domeniile acreditate și posibilitatea concurenților de a face dumping de preț și/sau aplicarea practicilor de concurență neloială.

IV. Dezvoltarea și performanțele întreprinderii

Î.S. „CMAC” pe parcursul anului 2024 a depus eforturi constante în vederea menținerii domeniului de acreditare, fiind efectuate audituri interne conform domeniilor de activitate din cadrul întreprinderii și respectiv audituri externe (audituri de supraveghere și evaluări de reacreditare planificate) efectuate de către experții Centrului Național de Acreditare ”MOLDAC”. În urma acestor audituri, evaluatorii MOLDAC au confirmat, atât competența de activitate pe fiecare domeniu în parte, cât și corespunderea Sistemului de Management al Calității din cadrul Î.S. ”CMAC” la cerințele standardelor naționale și internaționale.

Totodată, e important de menționat că în perioada anului 2024, în cadrul Î.S. ”CMAC” nu au fost înregistrate reclamații din partea persoanelor fizice/juridice, ceea ce demonstrează competența personalului calificat și confirmă încrederea clienților în calitatea serviciilor prestate de către întreprinderea noastră.

Administrator interimar

Î.S. ”CMAC” Anatolii Bescupschi

